

at anstille sammenligninger og vurderinger af den sociale samhørighed i Europa;

6.3. at de lokale og regionale myndigheder i deres egenskab af arbejdsgivere skal deltage i den sociale dialog i Europa;

6.4. at blive hørt vedrørende EU's socialpolitik; navnlig vil det gerne deltage i forberedelserne til det næste europæiske forum om socialpolitik, hvor de lokale og regionale myndigheders rolle skal trækkes bedre frem;

6.5. at Kommissionen udarbejder støtteprogrammer for nyskabende pilotprojekter udviklet af de lokale og regionale myndigheder vedrørende beskæftigelse og socialpolitik;

6.6. at de lokale og regionale myndigheder i EU's kommende medlemslande inddrages i Fællesskabets socialpolitik, navnlig i beskæftigelsespolitikken, og kan deltage i Regionsudvalgets arbejde.

Bruxelles, den 14. januar 1999.

Manfred DAMMEYER
*Formand for
Regionsudvalget*

Regionsudvalgets udtalelse om:

- »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93«, og
- »Regionalt og lokalt råderum inden for den økonomiske politik og EU-statsstøttekontrollen«

(1999/C 93/10)

REGIONSUDVALGET har —

under henvisning til Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 (KOM(1998) 73 endelig udg. — 98/0060 CNS)⁽¹⁾,

under henvisning til præsidiets beslutning af 13. maj 1998 om at afgive udtalelse herom i henhold til EF-traktatens artikel 198 C, stk. 4, og henvise det forberedende arbejde til Underudvalg 6 »Beskæftigelse, Økonomisk Politik, Det Indre Marked, Industri, SMV«,

under henvisning til Underudvalg 6's forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 284/98 rev. 2), som blev vedtaget den 30. november 1998 med Edmund Stoiber og Pedro Sanz Alonso som ordførere,

under henvisning til sin udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til medlemsstaterne om regionalpolitikken og konkurrencepolitikken: Styrkelse af koncentrationen og samhørigheden« (CdR 236/98 fin)⁽²⁾, hvor det gør opmærksom på det problematiske forhold mellem regionalpolitik og konkurrencepolitik,

og ud fra følgende betragtninger:

regional økonomisk politik hører til regionernes og kommunernes kerneopgaver;

konkurrencepolitik og fair konkurrence giver alle lige vilkår og bedre muligheder;

samtidig indsnævrer den ifølge sin natur de nationale og decentrale niveauers økonomiske råderum —

på den 27. plenarforsamling den 13.-14. januar 1999 (mødet den 14. januar) vedtaget følgende udtalelse.

⁽¹⁾ EFT C 116 af 16.4.1998, s.13.

⁽²⁾ EFT C 51 af 22.2.1999, s. 16.

1. Indledning

1.1. Baggrund

1.1.1. Kommissionen indledte i 1996 et initiativ med henblik på en omlægning af statsstøtten på grundlag af EF-traktatens artikel 94, der lyder således:

1.1.2. »Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag fra Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, kan udstede de fornødne forordninger med henblik på anvendelsen af artikel 92 og 93, og især fastlægge betingelser for anvendelsen af artikel 93, stk. 3, og de former for støtte, som skal være undtaget fra denne fremgangsmåde.«

1.1.3. Rådet modtog initiativet fra Kommissionen positivt og opfordrede den til at fremlægge forslag til forenkling og effektivisering af statsstøttekontrollen.

1.1.4. Det foreliggende forslag til forordning tager sigte på at øge gennemsigtigheden og retssikkerheden ved at kodificere og præcisere procedurereglerne på statsstøtteområdet. Det bør desuden påpeges, at Kommissionens meddelelser om konkurrencelovgivningen og statsstøttereglerne, som ikke har juridisk gyldighed, ikke altid har gjort det lettere for de lokale aktører at forstå EU-reglerne på området.

1.1.5. For øjeblikket findes de eneste retsbestemmelser om statsstøtteprocedurerne i EF-traktatens artikel 93. Gennem Kommissionens praksis og Domstolens retspraksis er der imidlertid udviklet et sæt regler, der ikke er tilstrækkeligt gennemsigtige, fordi de er fragmenterede.

1.1.6. Samtidig arbejder Kommissionen på en revideret lovgivning, der præcisere, hvilke kategorier af støtte der falder uden for kontrolordningen (der grundlæggende er baseret på forpligtelsen til forhåndsanmeldelse af støtte og »stand-still«-princippet). Regionsudvalget kan derfor ikke beskæftige sig med proceduremæssige spørgsmål uden også at tage de grundlæggende spørgsmål op, der direkte berører regionerne i EU.

1.1.7. Blandt disse nye regler skal der især lægges mærke til retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte. De vil fastsætte de nye fritagelser fra procedurereglerne for støtte, der gives til konkrete regioner med særligt henblik på deres udvikling.

1.1.8. Der bør desuden gøres forsøg på at skabe sammenhæng mellem strukturfondenes dækningsgrad i den nye periode — som ifølge Agenda 2000 vil ligge på 35-40 % af befolkningen — og befolkningsdækningen i

det fremtidige kort over statsstøtte med regionalt sigte, som fastlægges på grundlag af de nye retningslinjer. Det forventes, at kommissær Van Miert i 1999 godkender et loft på 42,7 % af befolkningen. Denne beregning bygger på statistikken fra oktober 1997 og revideres i 1999.

1.1.9. Et af de mål, der skal forfølges, er at skabe balance mellem regionalpolitik og konkurrencepolitik. Regionerne må være på vagt, når der fastlægges regler, der danner den juridiske og økonomiske ramme om deres indsats for at udvikle regionerne og de industrier, der etablerer sig på deres område.

Dette er udtalelsens baggrund.

1.2. Støttekontrol — vidtrækkende følgevirkninger for regioner og kommuner

1.2.1. I betragtning af den usikre beskæftigelsessituation og de udfordringer, regionerne stilles over for konkurrenceevnemæssigt på grund af globaliseringen og den voksende konkurrence i »Euroland«, er de europæiske regioner mere end nogen sinde tvunget til at forbedre deres økonomiske rammebetingelser. De søger at realisere det mål ved at skabe arbejdspladser, forbedre den regionale konkurrenceevne og fremme væksten.

1.2.2. Den økonomiske politik har på alle niveauer — EU, medlemsstaterne, regionerne og kommunerne — til opgave at fremme den økonomiske og sociale samhørighed. I modsætning til strukturpolitikken i Den Europæiske Union, der sigter mod sammenhængskraften i Europa, søger den nationale og regionale økonomiske politik at udjævne udviklingsforskelle inden for det pågældende land/den pågældende region. Befolkningerne i de ugunstigt stillede områder forventer — med rette — at deres regionale og nationale regeringer lever op til det ansvar, de har for den indre udvikling, herunder for udviklingen i regionerne.

1.2.3. Regionsudvalget støtter fair konkurrence mellem regioner og virksomheder i EU's indre marked. Et vigtigt middel til at nå dette mål er effektiv statsstøttekontrol. Principielt er statslige subsidier forbudt i det omfang, de truer med at forvride konkurrencen og begrænser handelen mellem medlemsstaterne. Imidlertid er der mulighed for fravigelser af dette princip; disse skal godkendes af Kommissionen, der træffer beslutning på grundlag af EF-traktatens bestemmelser (»støttekontrol«). Uden en godkendelse er de regionale og kommunale forvaltninger således i princippet afskåret fra at kunne tilbyde erhvervsvirksomheder støtte over deres budgetter. De regionale og kommunale forvaltninger

mangler ofte informationer om den økonomiske støttes forenelighed med EU-retten. Den kontrol, som af de myndigheder, der har ansvaret for afgørelsen af, hvorvidt en given støtte er lovlige i forhold til EU-lovgivningen, udøves på nationalt eller regionalt niveau, giver ikke altid de lokale og regionale myndigheder en tilstrækkelig grad af retssikkerhed.

1.2.4. De politisk ansvarlige i regionerne og kommunerne står her ofte over for et vanskeligt dilemma: De ønsker at leve op til deres ansvar, at indfri de forventninger, borgerne stiller, og at støtte erhvervslivets udvikling med offentlige midler — men er nødt til at tage hensyn til EU-lovgivningen og dens implementering.

1.2.5. Kommissionens beslutninger om støttens lovlighed har enorme konsekvenser for virksomhederne og deres ansatte. Det er ofte hele regioners, landdistrikters, byers og kommuners økonomiske ve og vel, der står og falder med den beslutning, der træffes. Det er derfor kun naturligt, at Regionsudvalget som repræsentant for de regionale og kommunale myndigheder interesserer sig ganske særligt for støttepolitikken.

1.2.6. Kommissionen har fremlagt forslag til reform af støttereglerne på tre områder:

- procedure for godkendelse af støtte (Forslag til Rådets forordning (EF) om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93, af 18. februar 1998),
- nye regler for regionalstøtte (Meddelelse fra Kommissionen om retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte, af 16. december 1997),
- sammenhæng mellem EU's støtteområder og de nationale støtteområder (Meddelelse fra Kommissionen til medlemsstaterne om regionalpolitikken og konkurrencepolitikken, af 16. december 1997).

Med denne revision nyformuleres de fællesskabsretlige betingelser for den regionale økonomiske politik på centrale punkter. Især gælder det, at procedurereglerne skærpes, at det samlede dækningsområde for regionalstøtte reduceres, samt at støttekontrollen udvides til også at omfatte EU's strukturpolitik.

2. Et væsentligt råderum er nødvendigt for den regionale og kommunale økonomiske politik

2.1. Regionsudvalget går ind for fair konkurrence mellem regioner og virksomheder i EU's indre marked. En effektiv kontrol med statsstøtten er nødvendig for at forhindre et subsidiekapløb i Den Europæiske Union. Regionsudvalget understreger dog i samme åndedrag, at den regionale økonomiske politik også bør have tilstrækkeligt spillerum.

2.2. Globaliseringen af markederne, informations-samfundets fremmarch og den stadigt større hastighed i de teknologiske ændringer stiller Europa over for en enorm udfordring. Den europæiske økonomiske model

skal kunne hævde sig i den internationale konkurrence. Ud over den sociale og miljømæssige dimension er en væsentlig bestanddel i denne model en økonomisk udvikling, der sker på en måde, så der er balance mellem regionerne. Borgerne i Den Europæiske Union forlanger, at den politik, der føres i kommunen, i regionen, i medlemsstaten og i Den Europæiske Union, sikrer dem lige del i den økonomiske velstand.

2.3. Det europæiske indre marked er ganske vist et rum uden grænser, men det er ikke noget homogent økonomisk område. Forskellene i velstand og beskæftigelse er enorme. I 1995 lå bruttonationalproduktet pr. indbygger (i købekraftstandarder, PPS) i de fem mest velstillede regioner på 165-190 % af fællesskabsgennemsnittet, i de svageste regioner på 43-50 %. Ledighedsgraden androg i 1995 i de ti svageste regioner omkring 30 %, mod 4 % i de stærkeste. Også inden for medlemsstaterne og inden for de enkelte regioner var der tale om store spænd: forskellen i BNP pr. indbygger i den svageste og den stærkeste region var i store medlemslande som Frankrig, Italien og Storbritannien i 1995 helt op til 100 %, i Spanien næsten 75 % og i Tyskland endog hele 200 %.

2.4. Det vil derfor fremdeles være regionernes og medlemsstaternes centrale opgave via indsats af statslige midler at drage omsorg for den økonomiske og sociale samhörighed inden for regionerne og medlemsstaterne. Det kræver, at den europæiske støttekontrol sikrer tilstrækkeligt råderum. I sidste instans drejer det sig jo om at nå frem til en optimal afvejning af konkurrencehensyn og regionalpolitiske hensyn.

2.5. Skal den samlede europæiske økonomis konkurrenceevne forbedres, må der sikres gode trivselsvilkår for erhvervslivet i alle regioner. Det er ikke kun de mest ugunstigt stillede regioner, men alle regioner, også de lidt mere udviklede, der skal gøres stærkere. På regionalt og kommunalt plan bør der føres en økonomisk politik, der er tilpasset udviklingsvilkårene i støtteregionerne og de mål, der søges nået, således at der tages hensyn til de forskellige udgangssituationer. I de økonomisk stærke regioner i EU må målet for den regionale og lokale politik være at opretholde forudsætningerne for konkurrenceevnen. I de dårligt stillede regioner må fjernelse af de infrastrukturelle og strukturelle ulemper, som bremser udviklingen, være et af de centrale mål. Desuden må der i sidstnævnte regioner tilvejebringes gunstige vilkår for lokale virksomheder, så de kan overvinde den generelt dårlige økonomiske situation.

2.6. Målet for den europæiske støttepolitik bør ikke kun være at tilnærme det økonomiske udviklingsniveau til fællesskabsgennemsnittet, men også at hæve det samlede niveau. Ellers forværres konkurrenceevnen på de globale markeder.

2.7. For at støtte EU's globale konkurrenceevne på verdensmarkederne må EU's støttepolitik samtidig forfølge to mål: at tilnærme de dårligst stillede og perifere regioner til EU-gennemsnittet og at støtte de økonomisk stærkere regioners evne til at klare sig selv økonomisk. EU's regioner og kommuner — og dermed også Regionsudvalget — er klar over, at der ikke kan blive tale om en effektiv konkurrenceevne på verdensmarkederne og virkeligt solide EU-institutioner, hvis den politik, EU, medlemsstaterne og regionerne fører på det økonomiske og sociale område som slutresultat øger udviklingsforskellene mellem udviklede og dårligt stillede regioner.

2.8. Regionsudvalget skal her kraftigt påpege, at det ikke mener, at regionalstøtte skal bruges til at subsidiere hensygnende industrier eller til at holde urentable virksomheder i live. Regionalstøttens sigte må være, at regionernes økonomiske potentiale skal komme til fuld udfoldelse. Støtten skal orienteres mod fremtidssektorer, fremme innovation, stimulere strukturomstillinger og styrke den internationale konkurrenceevne. Også i forbindelse med støtte rettet mod erhvervsvirksomheder må det gennemgående træk være fremtidsinvesteringer.

2.9. Den europæiske strukturpolitik sigter naturligt nok på udviklingsforskellene i det indre marked. I modsætning hertil skal den nationale og regionale støttepolitik rette op på skævheder i udgangsvilkår i den enkelte medlemsstat eller region. Ved afgrænsningen af det nye kort over støtteberettigede områder bør referencerammen efter Regionsudvalgets mening være de regionale udviklingsforskelle på EU-plan. Inden for denne referenceramme er det dog ønskeligt, at Kommissionen lader medlemsstaterne udpege de støtteberettigede områder inden for en fastsat maksimal dækningsgrad. I EU-støttekontrollen bør det accepteres, at national og regional støtte primært sigter på national og regional — og ikke europæisk — samhørighed, men uden at hensynet til samhørighed på europæisk plan må trænges i baggrunden.

2.10. De politiske erfaringer, som er indvundet i felten, viser, at borgerne i ugunstigt stillede områder i første række foretager sammenligninger med landsdele inden for deres region eller deres land og ikke med andre europæiske områder. Som et politisk organ, der repræsenterer regionale og lokale myndigheder, må Regionsudvalget træffe forholdsregler, der sikrer, at virksomhederne og borgerne får en god forklaring på de situationer, der vil opstå som følge af støttekontrollen. Dette perspektiv bør ikke tabes af syne, når kriterierne for evaluering af national og regional støtte fastlægges. Overalt har skabelsen af det indre marked og fair konkurrence ført til en generel velstandsforøgelse i Den Europæiske Union. Fordelene er ikke altid synlige for borgerne, og ikke alle borgere drager samme fordele af de muligheder, det indre marked frembyder. Når der

opstilles kriterier for evaluering af national og regional støtte, er det imidlertid den samlede nettoeffekt af et politiktiltag, der skal tages i betragtning.

2.11. At regionerne med egne midler skal have mulighed for at støtte udnyttelsen af udviklingschancer, er ikke kun en økonomisk nødvendighed, men også afgørende vigtigt for regionernes identitet, ansvarlighed og — afhængigt af den pågældende medlemsstats indre organisation — autonomi.

2.12. Regionsudvalget fremhæver støttegodkendelsesprocedurerens betydning for de økonomisk-politiske dispositioner i regioner og kommuner. Støtteproceduren skal derfor være effektiv, ubureaukratisk og lagt således til rette, at den kan afsluttes inden for den kortest mulige frist.

3. Reformudspillene indsnævrer regionernes og kommunernes råderum

3.1. Regionsudvalget konstaterer, at Kommissionens reformoplæg kan indebære, at afvejningen af regionalpolitisk og konkurrencepolitisk hensyn falder ud til fordel for sidstnævnte. Balancen mellem regionalpolitisk og konkurrencepolitisk hensyn skal fastholdes, og procedurereglerne bør så vidt muligt afkorte støttebehandlingsstiden.

3.2. Regionsudvalget skal allerførst rose Kommissionen for dens intention om at skabe mere gennemsigtighed og retssikkerhed for proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 93. Det sker ved at skabe et regelgrundlag i form af en EF-forordning. Denne »procedureforordning« bringer mere klarhed for alle dem, der er involveret i støtteproceduren.

3.3. Imidlertid bør forordningen af regelforenklings- og dereguleringshensyn begrænse sig til nogle væsentlige, centrale punkter. Regionsudvalget synes, at reguleringen her i såvel omfang som dybde går for vidt. Regelimplementeringen bør fremdeles rette sig efter medlemsstaternes nationale ret; når det drejer sig om administrative rutiner og forvaltningsretlige aspekter er der ikke brug for nogen EF-retlig regulering.

3.4. Den 2-månedersfrist, Kommissionen foreslår skal gælde for beslutningen om, hvorvidt ydelse af støtte kan tillades, fører til, at de procedurer, for hvilke der tidligere gjaldt kortere frister, forlænges unødigt. Hertil kommer, at omsætningen af princippet om godkendelse i tilfælde af manglende svar — som vi hidtil har nydt godt af — bliver tungere. For Kommissionens beslutning i forundersøgelingsfasen bør det være fristen for den hidtidige såkaldte fremskyndede procedure, som skulle være afsluttet inden for 20 arbejdsdage, der gælder, og ikke den af Kommissionen foreslåede 2-månedersfrist. Hvor det i enkelttilfælde drejer sig om at opretholde det

regionale erhvervsgrundlag med statslige midler, er det vigtigt, at denne beslutning — især hvor der er tale om enkeltstøtteforanstaltninger, der skal anmeldes tilfælde for tilfælde — træffes og udføres hurtigt. I modsat fald er der fare for at skade den lokale økonomi og lade investerings- og innovationsinitiativer i det visse.

3.5. Kommissionens planer om, at den skal have bemyndigelse til, hvor der ikke foreligger formel godkendelse, foreløbigt at kunne kræve ydet støtte tilbagebetalt, indtil der foreligger en endegyldig afklaring af, om støtten er ydet i overensstemmelse med reglerne, finder Regionsudvalget uhensigtsmæssige. Man bør kun kunne kræve tilbagebetaling af en støttedtager, hvis støtten er ydet i strid med lovgivningen, men derimod ikke under henvisning til, at der foreligger formelle mangler.

3.6. Regionsudvalget må afvise forslaget om, at indbringelse af klager ved nationale instanser eller domstole over, at støtte har skullet tilbagebetales, ikke længere skal have opsættende virkning. Her drejer det sig om et spørgsmål inden for national administrativ praksis, som ikke bør harmoniseres på europæisk plan. Udelukkelsen af, at nationale retsmidler kan have opsættende virkning, griber ind i medlemsstaternes traditionelle retsbeskyttelsessystem og kan i visse medlemsstater ikke passes ind i retssystemet. En sådan regel er i virkeligheden helt unødvendig, eftersom den finansielle fordel neutraliseres af, at støtten skal betales tilbage med renter.

3.7. I forslaget påberåber Kommissionen sig ret til at få adgang til virksomheders lokaler og grunde til at kræve mundtlige forklaringer på stedet og til at kontrollere forretningspapirer for at kunne efterprøve overholdelsen af støttebeslutninger. De nationale myndigheder i medlemsstaten kan kun efter anmodning overvære Kommissionens kontrol. Omvendt skal medlemsstaten yde Kommissionen den nødvendige administrative støtte.

3.8. Regionsudvalget mener, at det i forbindelse med Kommissionens kontrolarbejde er nødvendigt at respektere den eksisterende kompetencefordeling mellem Kommissionen, medlemsstaten og regionerne under henvisning til subsidiaritetsprincippet.

3.9. De beføjelser, Kommissionen her søger at tillægge sig selv, kunne være i strid med følsomme, grundlovsfæstede fundamentale rettigheder. Det ville ikke være acceptabelt, hvis Kommissionen fik ret til at gennemføre ransagninger, som nationale myndigheder kun kan foretage med en dommerkendelse. For de berørte borgere ville noget sådant være fuldstændigt uforståeligt.

3.10. Kommissionen giver med sit forslag implicit sig selv en beføjelse, som kunne siges at bygge på det anerkendte princip om samarbejde med medlemsstaterne. Kommissionen bør imidlertid respektere medlemsstaternes egen lovgivning og procedurer vedrørende ukrænkeligheden af juridiske personers bopæl.

3.11. Det i artikel 19 omhandlede rapporteringskrav, også for støtte, som ikke kræver godkendelse, finder

Regionsudvalget uacceptabelt. Regionsudvalget kræver større spillerum for støtte uden anmeldelsespligt efter de-minimis-reglen og for omstillingsstøtte til virksomheder.

3.12. Regionsudvalget bifalder i forbindelse med retningslinjerne for regionalstøtte Kommissionens intention om, at det fremover skal være overladt til medlemsstaterne selv at udvælge støtteberettigede områder inden for et støtteloft, som Kommissionen fastsætter for hvert land. Det stemmer overens med subsidiaritetsprincippet. Medlemsstaterne og deres regioner og kommuner er dem, der er bedst placeret til at kunne bedømme, hvilke områder inden for en medlemsstat der skal støttes med nationale midler. De regionale og kommunale myndigheder, som tildeler tilladt økonomisk støtte, bør således knyttes tæt til udarbejdelsen af kortet over statsstøtte til regionale formål.

3.13. På den baggrund synes Regionsudvalget, at den fortsatte reduktion i de støtteberettigede områder er en forkert fremgangsmåde. De tilpasninger, som Kommissionen foretager for at fastlægge, hvilke regioner der er støtteberettigede, er ikke gennemsigtige og fører i enkelttilfælde til resultater, som strider mod de objektive forhold. Regionsudvalget ser derfor ingen tvingende grunde til en yderligere reduktion i regionalstøtten. Snarere tværtimod stiller den høje arbejdsløshed i EU og europæisk økonomis svigtende konkurrenceevne fremdeles krav om et stærkt engagement fra medlemsstaternes og regionernes side, når det gælder fjernelsen af de strukturelle uligheder. En reduktion i regionalstøtten er desuden i strid med det generelle europæiske mål om at bekæmpe arbejdsløsheden.

3.14. En yderligere indsnævring af det regionale spillerum i den økonomiske politik ville specielt på nuværende tidspunkt være det forkerte signal at sende til tilbagestående regioner og kommuner, som sætter alle kræfter ind på at mobilisere det regionale erhvervs-potentiale. Regionsudvalget mener, at regionerne også i fremtiden bør kunne fastlægge prioriterede økonomisk-politiske målsætninger.

3.15. Med de på hinanden følgende nedskæringer af støtten tager Kommissionen ikke hensyn til udviklingstendenser, der har afgørende indvirkning på regionalstøtten:

— En indskrænkning i de områder, der er berettigede til EU-tilskud, mindsker jo afgørende støttemulighederne. Bestræbelserne for at opnå den størst mulige sammenhæng mellem konkurrencepolitikken og strukturpolitikken hilses velkommen. Da målsætningerne med de to politikker imidlertid er forskellige, vil og kan den ønskede sammenhæng ikke altid være fuldstændig. De eksisterende regionale forskelle inden for EU og inden for medlemsstaterne stiller krav om den nødvendige grad af fleksibilitet.

— Hertil kommer, at strukturændringer i Den Europæiske Union medfører nye udfordringer for visse regioner. Eksempelvis stilles regioner, der grænser op til de central- og østeuropæiske lande (CØEL),

der søger om optagelse i EU, over for umådelige udfordringer. Deres regionale økonomi vil i det øjeblik, disse lande er optaget i EU, måske skulle konkurrere med områder, hvor lønniveauet kun ligger på en brøkdel af EU-gennemsnittet, og hvis miljønormer og socialpolitiske standard ligger under EU's. Bruttonationalproduktet pr. indbygger i ansøgerlandene ligger på kun ca. en tredjedel af EU-gennemsnittet. Desuden vil der opstå en brudlinje i støttestrukturen, fordi CØEL-regionerne ved EU-tiltrædelse uden videre vil blive mål 1-område. Der vil her, som i en række andre EU-regioner, opstå behov for at fremme strukturomstillinger med national og regional støtte.

- Dette gælder også national og regional støtte til områder med særlige geografiske vilkår (højde, isolation og demografiske forhold) som f.eks. bjergregioner, øer, grænseområder og tyndt befolkede områder, som kræver særlig opmærksomhed. Det er først og fremmest de direkte ansvarlige myndigheder, der effektivt kan vise denne opmærksomhed, og først i anden række de strømlinede systemer.
- Stigningen i antallet af støtteberettigede regioner i forbindelse med de central- og østeuropæiske landes tiltrædelse nødvendiggør ikke en reduktion af de områder, der modtager national støtte. En forbedring af den nationale og regionale økonomiske og sociale samhørighed har ikke noget at gøre med kravet om, at samhørigheden ligeledes skal fremmes i de nye medlemsstater.

3.16. Af disse grunde vender Regionsudvalget sig mod en reduktion af de områder, der kan modtage national støtte, og understreger, at også den seneste udvikling peger på stigende skævheder mellem regionerne. Samtidig erkender Regionsudvalget behovet for enighed på EU-niveau om begrænsning af national støtte, og det støtter et afbalanceret EU-tiltag på området.

3.17. Som det fremgår af Regionsudvalgets udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til medlemsstaterne om regionalpolitikken og konkurrencepolitikken: Styrkelse af koncentrationen og samhørigheden« påpeger Regionsudvalget, at EU-støtteinstrumenterne af og til tjener andre formål end indsatsen på nationalt og regionalt niveau. Derfor vil det i nogle tilfælde være hensigtsmæssigt at bruge forskellige instrumenter i forskellige områder.

3.18. Sammenhængskravet fører indirekte til, at den nationale støtte må kanaliseres til de områder, der honoreres af EU-støttekriterierne. Vil en medlemsstat ikke gå glip af EU-midler, må den således lægge sine nationale støtteområder i den region, der også opfylder EU-kriterierne. EU yder jo kun støtte, hvor der også gives national støtte. Herved er kriterierne for EU-støtte i sidste instans også bestemmende for fastlæggelsen af de

nationale støtteområder. Dette er i eklatant modstrid med subsidiaritetsprincippet og med det rosværdige mål i de nye retningslinjer, hvor medlemsstaterne selv udvælger de støtteberettigede områder.

3.19. Ved første øjekast kunne det se ud, som om sammenhængskravet kunne opfyldes uden større vanskeligheder, når man ser på tallene for EU under ét: i 46,7 % af områderne skal national støtte være tilladt, mens 35-40 % af områderne skal være omfattet af strukturfondsinterventioner. Regionerne er imidlertid meget forskellige. I en række regioner, specielt regioner, hvor landdistrikter er dominerende, er EU-støtteområderne mere end dobbelt så store som de nationale støtteområder. Som følge af sammenhængskravet ville disse områder falde helt ud af EU-støttesystemet, uden at et eneste støttekriterium har været oppe til vurdering.

3.20. I betragtning af Kommissionens sammenhængskrav er det derfor for Regionsudvalget at se helt nødvendigt, at det nationale støtteområde gøres tilstrækkeligt stort. Margenen på 2 % for de områder, der ikke opfylder sammenhængskravet, må desuden gøres væsentligt større.

4. Konklusioner

Regionsudvalget understreger behovet for en effektiv statsstøttekontrolordning i EU's indre marked og bifalder Kommissionen planer om at øge gennemsigtigheden og retssikkerheden i forbindelse med anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 ved at indføre en EU-forordning som retsgrundlag. Regionsudvalget har dog følgende kommentarer:

- 1) Forslagene til reform af støttekontrollen kan true balancen mellem regionalpolitik og konkurrencepolitik. En sådan balance er nødvendig for at sænke ledigheden og styrke konkurrenceevnen. Procedurereglerne skal være enkle, gennemsigtige og effektive, hvis disse mål skal nås.
- 2) Den foreslåede forordning går for vidt i såvel omfang som dybde. Af hensyn til retssikkerheden kan Kommissionen ikke gå ud over de beføjelser, den eksplicit har fået overdraget.
- 3) Det kan ikke accepteres, at Kommissionen får en ransagningsret, der er mere omfattende end de nationale myndigheders tilsvarende beføjelser. Det ville være i strid med følsomme grundrettigheder.
- 4) Kommissionens forslag om en frist på to måneder for beslutninger om støttegodkendelse vil i visse tilfælde, hvor der tidligere har været en kortere tidsfrist, føre til urimelige forsinkelser.

- 5) Planen om at give Kommissionen bemyndigelse til at kræve foreløbig tilbagebetaling af støtte, der er ydet uden formel godkendelse, indtil dens overensstemmelse med reglerne er endeligt afklaret, er urimelig.
- 6) Regionsudvalget afviser forslaget om, at indbringelse af klager ved nationale domstole over tilbagebetaling af støtte ikke længere skal have opsættende virkning. Dette er et spørgsmål, der hører under national administrativ praksis, som ikke bør harmoniseres på EU-plan.
- 7) Det er nødvendigt:
- at ophæve forpligtelsen til medregning af hidtidig de-minimis-støtte inden for treårsrammen og at forhøje de indberetningsfri støttesatser efter de-minimis-ordningen,
 - at øge muligheden for kautioner og rednings- og omstrukturingsstøtte.
- 8) Regionsudvalget bifalder i forbindelse med retningslinjerne for regionalstøtte Kommissionens intention om, at det fremover skal være overladt til medlemsstaterne selv at udvælge støtteberettigede områder inden for et fastlagt støtteloft. Det betvivler imidlertid nødvendigheden af en yderligere reduktion af støtteområderne, eftersom de økonomiske skævheder i medlemsstaterne og regionerne i de seneste år ikke er mindsket, men derimod øget. Regionsudvalget anbefaler, at det gøres muligt at støtte den statistisk set svagere halvdel af regionerne i EU med nationale eller regionale midler.
- 9) Regionsudvalget understreger, at det fortsat skal være muligt at give EU-støtte til regioner, som ikke står på de enkelte medlemsstaters lister over national støtte, og gentager sin støtte til forslaget om at give områder, der for øjeblikket er omfattet af artikel 92, stk. 3, litra a) og litra c), og som vil miste deres status som tilskudsberettigede under de nationale regionalstøtteordninger, mulighed for at få midlertidig statsstøtte. Til overgangsreglerne for EU's strukturfonde skal, i fuld overensstemmelse med Kommissionens sammenhængsintention, svare overgangsregler for støtteordningen. De regioner, der ikke længere vil være berettigede til national støtte i henhold til artikel 92, stk. 3, litra a), bør lægges oven i det nationale befolkningsloft. De må under ingen omstændigheder yderligere belaste den pågældende medlemsstats loft, som i forvejen vil være reduceret i og med Kommissionens forslag.
- 10) Regionsudvalget støtter Kommissionens forslag om i tråd med subsidiaritetsprincippet at undgå den inkonsekvens, der ligger i, at områder, som opfylder kriterierne for EU-strukturfondsstøtte, på forhånd er udelukket fra en plads på kortet over områder, der kan modtage statsstøtte til regionale formål.
- 11) Regionsudvalget understreger, at den af Kommissionen foreslåede margen på 2 % af befolkningsloftet for overlappinger mellem EU-støttede områder og nationale støtteområder så forhøjes mærkbart.

Bruxelles, den 14. januar 1999.

Manfred DAMMEYER

*Formand for
Regionsudvalget*
